Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2026/27:AU3

Riksrevisionens rapport om statens arbete för att motverka risker för etnisk diskriminering vid myndigheters beslut

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna och avslår ett motionsyrkande om principen om likabehandling vid myndigheters beslut.

I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av de iakttagelser och rekommendationer som Riksrevisionen lämnar till regeringen i rapporten Etnisk diskriminering – statens arbete för att motverka risker vid myndigheters beslut. Riksrevisionens övergripande slutsats är att statens arbete mot etnisk diskriminering vid beslut som rör enskilda inte är effektivt.

I betänkandet finns en reservation (SD) och fyra särskilda yttranden (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:308 Riksrevisionens rapport om statens arbete för att motverka risker för etnisk diskriminering vid myndigheters beslut.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Utskottets överväganden 5
Riksrevisionens rapport om statens arbete för att motverka risker för etnisk diskriminering vid myndigheters beslut 5
Utskottets ställningstagande 6
Reservation 7
Principen om likabehandling vid myndigheters beslut, punkt 2 (SD) 7
Särskilda yttranden 8
1. Skrivelsen, punkt 1 (S) 8
2. Skrivelsen, punkt 1 (V) 8
3. Skrivelsen, punkt 1 (C) 8
4. Skrivelsen, punkt 1 (MP) 9
Bilaga
Förteckning över behandlade förslag 10
Skrivelsen 10
Följdmotionen 10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skrivelsen
Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:308 till handlingarna.

2. Principen om likabehandling vid myndigheters beslut
Riksdagen avslår motion
2026/27:29 av Magnus Persson m.fl. (SD).

Reservation (SD)

Stockholm den 12 november 2026

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Magnus Persson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Magnus Persson (SD), Adrian Magnusson (S), Sofia Amloh (S), Oliver Rosengren (M), Ciczie Weidby (V), Sara Gille (SD), Martina Johansson (C), Merit Frost Lindberg (M), Bassem Nasr (MP), Veronica Kerr (KD), Jonathan Svensson (S), Martin Westmont (SD), Katarina Berggren (S), Mauricio Rojas (L), Caroline Schmidt (C), Johanna Haraldsson (S) och Amanda Thonander (M).

Redogörelse för ärendet

Den 16 april 2026 överlämnade riksdagen (talmannen) Riksrevisionens rapport Etnisk diskriminering – statens arbete för att motverka risker vid myndigheters beslut (RiR 2026:8) till regeringen, i enlighet med 9 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen. Den 20 augusti 2026 återkom regeringen till riksdagen med skrivelse 2025/26:308 Riksrevisionens rapport om statens arbete för att motverka risker för etnisk diskriminering vid myndigheters beslut.

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse och ett yrkande i en följdmotion. Förslaget i motionen finns i bilagan.

Vid utskottets sammanträde den 21 april 2026 informerade riksrevisionsdirektör Claudia Gardberg Morner om Riksrevisionens rapport.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om statens arbete för att motverka risker för etnisk diskriminering vid myndigheters beslut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna och avslår ett motionsyrkande om principen om likabehandling vid myndigheters beslut.

Jämför reservationen (SD) och särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Skrivelsen

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionens övergripande slutsats är att statens arbete mot etnisk diskriminering vid beslut som rör enskilda inte är effektivt. Vidare poängterar Riksrevisionen att arbetet på området i huvudsak är händelsestyrt och att bristerna framför allt finns i myndigheternas förebyggande arbete. Riksrevisionen pekar även på att Diskrimineringsombudsmannens (DO) pådrivande roll i frågan är begränsad. Dessa brister, anser Riksrevisionen, innebär en risk för att individens skydd mot diskriminering är otillräckligt.

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och understryker att alla myndigheter ansvarar för att motverka diskriminering i sin verksamhet. Regeringen instämmer vidare i Riksrevisionens bedömning att brister i myndigheternas förebyggande arbete skapar en påtaglig risk för att diskriminering inte upptäcks och åtgärdas.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen anför att den har vidtagit ett antal åtgärder för att bekämpa etnisk diskriminering men noterar samtidigt det som står i rapporten om att myndigheternas arbete delvis hämmas av en osäkerhet om vilka metoder som kan användas för att kartlägga risker för etnisk diskriminering. Regeringen anför vidare att den därför har gett DO i uppdrag att genomföra främjande insatser riktade till myndigheter som stöd i deras arbete med att undersöka och hantera risker för etnisk diskriminering i den egna verksamheten.

Motionen

I kommittémotion 2026/27:29 av Magnus Persson m.fl. (SD) föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att arbetet mot etnisk diskriminering vid myndigheters beslut ska utgå från den enskilda individen och principen om likabehandling.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka att diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet utgör ett allvarligt samhällsproblem som kräver ett långvarigt, samordnat och målmedvetet arbete. Det påverkar inte bara de individer som drabbas utan undergräver också tilliten och de demokratiska värden som vårt samhälle vilar på.

Utskottet noterar att Riksrevisionen motiverar sin granskning med att det finns indikationer på att etnisk diskriminering förekommer vid statliga myndigheters beslut som rör enskilda och att tidigare undersökningar visar tecken på brister i hur myndigheterna arbetar med frågan. Utskottet välkomnar därför den granskning som Riksrevisionen har gjort. Granskningen utgör enligt utskottet ett viktigt bidrag i arbetet med att motverka etnisk diskriminering vid statliga myndigheters beslut som rör enskilda.

Liksom regeringen instämmer utskottet i Riksrevisionens bedömning att brister i myndigheternas förebyggande arbete skapar en påtaglig risk för att diskriminering inte upptäcks och åtgärdas. Mot den bakgrunden välkomnar utskottet regeringens uppdrag till DO om att genomföra främjande insatser riktade till myndigheter som stöd i deras arbete med att undersöka och hantera risker för etnisk diskriminering i den egna verksamheten.

I kommittémotion 2026/27:29 (SD) föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att arbetet mot etnisk diskriminering vid myndigheters beslut ska utgå från den enskilda individen och principen om likabehandling. Utskottet vill även i detta sammanhang lyfta fram uppdraget till DO om stöd till myndigheternas förebyggande arbete mot etnisk diskriminering, och ser inte skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionen.

Utskottet föreslår därmed att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna och avslår motionen.

Reservation

Principen om likabehandling vid myndigheters beslut, punkt 2 (SD)

av Magnus Persson (SD), Sara Gille (SD) och Martin Westmont (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2026/27:29 av Magnus Persson m.fl. (SD).

Ställningstagande

Alla ska kunna lita på att myndigheter fattar beslut på sakliga grunder och att skyddet mot diskriminering gäller alla.

Riksrevisionen tar i rapporten bl.a. upp möjligheten att jämföra utfall mellan grupper med olika etnisk tillhörighet. Skillnader mellan grupper behöver dock inte bero på diskriminering. Det kan finnas sakliga förklaringar, vilket Riksrevisionen också konstaterar. Sådana skillnader måste därför analyseras innan slutsatser dras. Ingen ska utsättas för otillbörlig särbehandling, oavsett bakgrund. Det gäller även svenskar som utsätts för diskriminering på grund av sin svenska tillhörighet.

Arbetet mot diskriminering vid myndigheters beslut bör därför utgå från individen och de faktiska omständigheterna i det enskilda ärendet. Myndigheter ska behandla människor sakligt och likvärdigt, utan att någon gynnas eller missgynnas på grund av sin etniska tillhörighet.

Vi anser därför att regeringen bör verka för att arbetet mot etnisk diskriminering vid myndigheters beslut ska utgå från den enskilda individen och principen om likabehandling.

Särskilda yttranden

1. Skrivelsen, punkt 1 (S)

Adrian Magnusson (S), Sofia Amloh (S), Jonathan Svensson (S), Katarina Berggren (S) och Johanna Haraldsson (S) anför:

Vi ser mycket allvarligt på den kritik som Riksrevisionen lyfter fram. Myndigheternas förebyggande arbete mot etnisk diskriminering måste stärkas. Regeringsuppdraget till Diskrimineringsombudsmannen (DO) är ett steg i rätt riktning, men det behövs fler åtgärder framöver för att skärpa arbetet mot etnisk diskriminering. Bland annat behöver diskrimineringsskyddet i lagstiftningen utvidgas.

Vi kommer att återkomma med förslag i denna riktning i andra sammanhang.

2. Skrivelsen, punkt 1 (V)

Ciczie Weidby (V) anför:

Jag ser mycket allvarligt på Riksrevisionens slutsatser. Regeringens uppdrag till Diskrimineringsombudsmannen (DO) är visserligen välkommet, men det är otillräckligt för att komma åt de strukturella bristerna i myndigheternas arbete mot etnisk diskriminering. Det behövs bl.a. tydliga krav på regelbundna riskanalyser och systematisk uppföljning, och arbetet behöver ge mätbara resultat. Särskild uppmärksamhet måste riktas mot artificiell intelligens och automatiserat beslutsfattande. Vidare behöver diskrimineringslagens räckvidd ses över i syfte att stärka skyddet mot etnisk diskriminering.

Jag kommer att återkomma med förslag i denna riktning i andra sammanhang.

3. Skrivelsen, punkt 1 (C)

Martina Johansson (C) och Caroline Schmidt (C) anför:

Regeringsuppdraget till Diskrimineringsombudsmannen (DO) är visserligen välkommet, men det behövs fler åtgärder. Det är nödvändigt att identifiera osynliga faktorer som kan leda till etnisk diskriminering; många grupper utsätts för dubbelt förtryck. Kvinnor eller personer som har en funktionsnedsättning och som dessutom tillhör en etnisk minoritet drabbas ofta av dubbel diskriminering. Dessutom måste myndigheternas arbete med att förebygga risker för etnisk diskriminering bedrivas med regelbundenhet och rutinmässiga utvärderingar.

Vi kommer att återkomma med förslag i denna riktning i andra sammanhang.

4. Skrivelsen, punkt 1 (MP)

Bassem Nasr (MP) anför:

Riksrevisionens granskning måste tas på stort allvar. Regeringsuppdraget till Diskrimineringsombudsmannen (DO) är visserligen välkommet, men det behövs fler åtgärder och arbetet mot etnisk diskriminering måste stärkas. Bland annat bör det utredas hur jämlikhetsdata kan införas i Sverige och hur det kan säkerställas att diskrimineringslagen tar hänsyn till att diskrimineringsgrunder kan samspela för att möjliggöra ett intersektionellt perspektiv i tillämpningen.

Jag kommer att återkomma med förslag i denna riktning i andra sammanhang.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:308 Riksrevisionens rapport om statens arbete för att motverka risker för etnisk diskriminering vid myndigheters beslut.

Följdmotionen

2026/27:29 av Magnus Persson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet mot etnisk diskriminering vid myndigheters beslut ska utgå från den enskilda individen och principen om likabehandling och tillkännager detta för regeringen.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026